แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

Guidelines for Budget Management of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani

กัญญพัสร ผลสุด[1], ดร.รุจา รอดเข็ม[2]
Kanyaphat Phonsud[1], Ruja Rodchum[2]
Corresponding Author E-mail: Kanyaphat@tbs.ac.th

Received: 2026-01-08; Revised: 2026-03-24; Accepted: 2026-04-10

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี 2) เสนอแนวทางการบริหารงบประมาณ และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางดังกล่าว การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานงบประมาณ จำนวน 66 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินแนวทาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การจัดทำและเสนองบประมาณ รองลงมาคือ การตรวจสอบติดตาม และประเมินผล และการบริหารการบัญชี แนวทางการบริหารงบประมาณประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การจัดทำและเสนองบประมาณ การตรวจสอบและประเมินผล การบริหารการบัญชี การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน การระดมทรัพยากร และการจัดสรรงบประมาณ โดยเน้นความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าแนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารงบประมาณ, สถานศึกษา, การประเมินความต้องการจำเป็น, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

[1] นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
[1] Doctoral Sstudent, Educational Administration, Eastern Asia University
[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
[2] Faculty members, Master of Education program, Educational Administration, Eastern Asia University.

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) examine the current and desirable conditions, as well as the priority needs in budget management of educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office, Pathum Thani; (2) propose guidelines for budget management; and (3) evaluate the appropriateness and feasibility of the proposed guidelines. This study employed a mixed-methods research design. Quantitative data were collected from 66 administrators and personnel responsible for budget management, while qualitative data were obtained through in-depth interviews with experts. The research instruments included a questionnaire, a semi-structured interview form, and a guideline evaluation form. Quantitative data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and the Modified Priority Needs Index (PNI Modified), while qualitative data were analyzed using content analysis.

The findings revealed that the overall current conditions of budget management were at a high level, whereas the desirable conditions were at the highest level. The most critical priority need was budget preparation and proposal, followed by monitoring, evaluation, and accounting management. The proposed guidelines consisted of six aspects: budget preparation and proposal; monitoring and evaluation; accounting management; asset and inventory management; resource mobilization; and budget allocation. These guidelines emphasized transparency, stakeholder participation, and the use of information technology. The evaluation results indicated that the proposed guidelines were highly appropriate and feasible.

Keywords: Budget Management, Educational Institution, Needs Assessment, Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระ คล่องตัว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษาทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

นอกจากนี้ การดำเนินการดังกล่าวยังต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดกรอบการจัดทำ บริหาร ควบคุม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เพื่อสนับสนุนให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ในระยะที่ 2 เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และคล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว

กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และความโปร่งใส พร้อมส่งเสริมการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารงบประมาณได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเน้นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลผ่านระบบดิจิทัล เพื่อสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ มุ่งสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561; สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2568)

ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคล่องตัว อิสระ และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

ปัจจุบันสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงบประมาณภายใต้ขอบข่ายการบริหารจัดการที่เป็นอิสระมากขึ้น โดยครอบคลุมภารกิจสำคัญ ได้แก่ 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี และ 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ทั้งนี้ การบริหารงบประมาณในปัจจุบันดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เป็นหน่วยรับงบประมาณและบริหารจัดการในภาพรวม ขณะที่สถานศึกษาสามารถกำหนดแผนความต้องการและเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบริบทของพื้นที่ โดยงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจะเน้นการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และมีความคล่องตัวภายใต้ระเบียบที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561; ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี รับผิดชอบ 7 อำเภอ 22 โรงเรียน การบริหารแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ วิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป รายงานประจำปีงบประมาณระบุว่า การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากขาดบุคลากร ความรู้ และการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกฎระเบียบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนั้น การใช้งบประมาณในแต่ละรายการจ่ายจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ผู้รับผิดชอบควรศึกษาแนวทาง วิธีปฏิบัติ และกฎเกณฑ์ เพื่อให้การเบิกจ่ายถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคุ้มค่า (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2567)

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายังมีความล่าช้าในหลายด้าน ทั้งการควบคุมภายใน การตรวจสอบครุภัณฑ์ และการใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) ซึ่งมีระเบียบเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ บุคลากรที่มิใช่ฝ่ายงบประมาณมักขาดความรู้เกี่ยวกับงานพัสดุและการเงิน เช่น การล้างหนี้ และการจัดเตรียมเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง หากโรงเรียนมีระบบการบริหารงบประมาณและการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโดยรวม (พรพรรณ ประดับศรี, 2565)

จากการวิเคราะห์ปัญหาสำคัญของการบริหารงบประมาณ พบประเด็นที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่ชัดเจน แผนงานไม่เชื่อมโยงกับตัวชี้วัด 2) แผนการใช้งบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี ส่งผลให้การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามเป้า 3) ขาดการประเมินและรายงานผลโครงการ 4) การระดมทรัพยากรยังไม่ครอบคลุม 5) บุคลากรด้านการเงินและบัญชีส่วนใหญ่ปฏิบัติงานไม่ตรงตามสาขาวิชาชีพและต้องรับภาระงานสอนควบคู่กัน 6) ระบบฐานข้อมูลไม่ทันสมัย และ 7) บุคลากรด้านพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจในระบบ e-GP อย่างถ่องแท้ (วรวิทย์ สวัสดิ์อุบล, 2564)

การบริหารงบประมาณและการเงินถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานในสถานศึกษา เนื่องจากงบประมาณเป็นทรัพยากรหลักที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา หากกระบวนการบริหารงบประมาณเกิดการหยุดชะงักหรือขาดความต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยตรง โดยเฉพาะในกรณีที่มีการ

โยกย้ายหรือเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงานด้านงบประมาณ อาจทำให้เกิดช่องว่างในการทำงาน งานบางส่วนไม่แล้วเสร็จตามกำหนด หรือเกิดความล่าช้าในการจัดการงานงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงบประมาณในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

2.เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

3.เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดการบริหารงบประมาณตามแนวทางของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ภายใต้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำและการเสนองบประมาณ หมายถึง กระบวนการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของโรงเรียน โดยคณะกรรมการบริหารงบประมาณโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ ผู้อำนวยการโรงเรียนทำหน้าที่เป็นประธาน พร้อมจัดทำข้อเสนอเพื่อขออนุมัติงบประมาณ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง กระบวนการแบ่งสรรงบประมาณที่ได้รับไปยังฝ่ายงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพและผลลัพธ์ของการใช้จ่ายงบประมาณโดยคณะกรรมการตรวจสอบงบประมาณและฝ่ายการเงินเป็นผู้ดำเนินการพร้อมจัดทำรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดหาทรัพยากรทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น การระดมทุน การขอรับบริจาค หรือการลงทุนในโครงการพัฒนาการศึกษา 5) การบริหารการเงิน หมายถึง กระบวนการวางแผน ควบคุม และจัดการรายรับและรายจ่ายของโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพและความมั่นคงทางการเงิน 6) การบริหารบัญชี หมายถึง กระบวนการจัดทำ บันทึก และควบคุมข้อมูลบัญชีของโรงเรียนให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และ 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ หมายถึง กระบวนการจัดซื้อ จัดเก็บ ควบคุม และบำรุงรักษาพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียนให้พร้อมใช้งานและคุ้มค่าต่อการลงทุน

นอกจากนี้ การวิจัยยังอ้างอิงแนวคิดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting) ตามแนวคิดของ Sherwood (1954) และ Lunenburg (2010) ที่เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษาของ Sergiovanni และ Carver (1980) ที่ระบุว่าการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีระบบการกำกับติดตามและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นของ สุวิมล ว่องวาณิช (2562) โดยใช้ดัชนีลำดับความสำคัญ PNI Modified ในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความแม่นยำและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ระเบียบและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน โดยใช้วิธีเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ และหัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 66 คน จาก 22 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 22 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ 22 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ 22 คน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณ โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีผลงานด้านการบริหารงบประมาณและได้รับรางวัลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในระดับดีเด่น จำนวน 3 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประเด็นการสัมภาษณ์ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ แนวทางการบริหารงบประมาณในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงบประมาณ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 4 ท่าน ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารงบประมาณไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณอย่างรอบด้าน ทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางบริหารงบประมาณของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามลักษณะตอบสนองคู่ (Dual-response format) มาตราส่วนลิเคอร์ท 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียน 7 ด้าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร ได้ค่าความเที่ยง (Cronbach’s Alpha) สภาพปัจจุบัน 0.85 และสภาพที่พึงประสงค์ 0.88 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้คำถามเปิด (Open-ended Questions) และ 3) แบบประเมินแนวทางการบริหารงบประมาณ มาตราส่วนลิเคอร์ท 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ตามแนวคิดของสุวิมล ว่องวาณิช (2562) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา การแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2563) โดย 4.50–5.00 หมายถึงระดับมากที่สุด 3.50–4.49 หมายถึงระดับมาก 2.50–3.49 หมายถึงระดับปานกลาง 1.50–2.49 หมายถึงระดับน้อย และ 1.00–1.49 หมายถึงระดับน้อยที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 66)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	21	31.8
หญิง	45	68.2
อายุ		
ต่ำกว่า 31 ปี	21	31.8
31-40 ปี	12	18.2
41-50 ปี	8	12.1
51-60 ปี	25	37.9
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	19	28.8
ปริญญาโท	40	60.6
ปริญญาเอก	7	10.6
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการโรงเรียน	22	33.3
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ	23	34.9
หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ	21	31.8
ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 1 ปี	11	16.7
1-4 ปี	35	53.0
5-8 ปี	10	15.2
มากกว่า 8 ปี	10	15.1

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.2) มีอายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 37.9) จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 60.6) มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1-4 ปี (ร้อยละ 53.0) และกระจายตัวในตำแหน่งต่าง ๆ อย่างสมดุล ได้แก่ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ (ร้อยละ 34.9) ผู้อำนวยการโรงเรียน (ร้อยละ 33.3) และหัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ (ร้อยละ 31.8) การกระจายตัวอย่างสมดุลในแต่ละตำแหน่งช่วยให้การวิเคราะห์ความคิดเห็นครอบคลุมทั้งมิติระดับนโยบายและการปฏิบัติ

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงบประมาณ

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงบประมาณโดยรวม

ด้านการบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	μ	σ	μ	σ		
1. การจัดทำและเสนองบประมาณ	4.40	.338	4.90	.202	.096	1
2. การจัดสรรงบประมาณ	4.79	.235	4.83	.230	.009	6
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล	4.50	.316	4.79	.267	.078	2
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	4.62	.245	4.76	.216	.026	5
5. การบริหารการเงิน	4.83	.228	4.84	.228	.000	7
6. การบริหารการบัญชี	4.51	.310	4.76	.267	.050	3
7. การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน	4.47	.322	4.68	.257	.042	4
รวม	4.59	.180	4.81	.176	.041	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.59, σ = .180) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.81, σ = .176) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณมีค่า PNI modified สูงสุด (.096) รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล (.078) และด้านการบริหารการบัญชี (.050) ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างที่ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ

รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	μ	σ	μ	σ		
1. การวิเคราะห์ SWOT เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาการศึกษา	4.84	.400	4.87	.370	.003	5
2. การจัดทำแผนรายจ่ายประจำปีสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์	4.31	.630	4.95	.200	.127	3
3. การจัดทำแผนปฏิบัติการสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา	4.59	.495	4.71	.456	.020	4
4. การทำงานเป็นทีมนำเสนอแผนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	4.13	.653	4.95	.200	.162	2
5. การนำผลการตรวจสอบมาจัดทำประมาณการปีถัดไป	4.10	.704	4.95	.209	.168	1
รวม	4.40	.338	4.90	.202	.096	

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ ประเด็นที่มีค่า PNI Modified สูงสุด ได้แก่ การนำผลจากการตรวจสอบประสิทธิภาพการใช้จ่ายตามแผนปฏิบัติการในปีที่ผ่านมาไปใช้จัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายของปีงบประมาณล่วงหน้า (.168) รองลงมาคือ การดำเนินการทำงานเป็นทีมในการจัดทำและนำเสนอแผนงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (.162) และการจัดทำแผนรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ (.127) ตามลำดับ

3. แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นด้านการบริหารงบประมาณ และการสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น สามารถนำเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณ ดังนี้

ตารางที่ 4 แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

ด้านการบริหารงบประมาณ	แนวทางการบริหารงบประมาณ
1. การจัดทำและเสนองบประมาณ	1)กำหนดกรอบการวางแผนรายปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน 2) ส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ 3) จัดประชุมแบบมีส่วนร่วม 4) ใช้เทคโนโลยี ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูล 5) พัฒนาทักษะผู้รับผิดชอบให้สามารถจัดทำข้อเสนอโครงการได้อย่างมีคุณภาพ
2. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล	1) จัดทำแผนการติดตามผลที่มีรอบเวลาชัดเจน 2) พัฒนาระบบรายงานผลแบบเรียลไทม์ 3) ใช้ผลการประเมินย้อนหลังเพื่อปรับปรุงแผน 4) จัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจบทบาทของการตรวจสอบภายใน
3. การบริหารการบัญชี	1) ส่งเสริมการใช้ระบบบัญชีที่โปร่งใส 2) ใช้โปรแกรมบัญชีดิจิทัลที่สอดคล้องกับระเบียบราชการ 3) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจในขั้นตอนการเบิกจ่าย
4. การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน	1) พัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ 2) จัดทำทะเบียนพัสดุให้เป็นปัจจุบัน 3) พัฒนาบุคลากรด้านระบบ e-GP 4) ควบคุมดูแลพัสดุให้พร้อมใช้งาน
5. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	1) สร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน 2) จัดทำโครงการพิเศษความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือภาคเอกชนในรูปแบบ CSR 3) พัฒนาฐานข้อมูลแหล่งทรัพยากร
6. การจัดสรรงบประมาณ	1) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรที่ชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม 2) เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานประกอบการพิจารณา

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงบประมาณ

ด้านการบริหารงบประมาณ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	μ	ระดับ	μ	ระดับ
1. การจัดทำและเสนองบประมาณ	4.85	มากที่สุด	4.80	มากที่สุด
2. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล	4.80	มากที่สุด	4.75	มากที่สุด
3. การบริหารการบัญชี	4.75	มากที่สุด	4.70	มากที่สุด
4. การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน	4.70	มากที่สุด	4.65	มากที่สุด
5. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	4.80	มากที่สุด	4.75	มากที่สุด
6. การจัดสรรงบประมาณ	4.85	มากที่สุด	4.80	มากที่สุด
รวม	4.79	มากที่สุด	4.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินว่าแนวทางการบริหารงบประมาณทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (μ = 4.79) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (μ = 4.74) โดยด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ และด้านการจัดสรรงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด (μ = 4.85) แสดงให้เห็นว่าแนวทางที่นำเสนอสามารถนำไปใช้เป็นกรอบเชิงนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า แม้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาจะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ยังคงมีช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งแสดงถึงความจำเป็นในการพัฒนาในบางด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดทำและเสนองบประมาณที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) สูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนงบประมาณของสถานศึกษายังขาดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้การกำหนดแผนงานและโครงการยังไม่เชื่อมโยงกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ สวัสดิ์อุบล (2564) ที่ระบุว่า กระบวนการวางแผนงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้องรอบด้านและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้การกำหนดโครงการสามารถตอบสนองความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งมีความต้องการจำเป็นในลำดับรองลงมา สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษายังขาดระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ทั้งในด้านการจัดทำรายงานและการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งอาจส่งผลต่อความโปร่งใสและประสิทธิผลของการบริหารงบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni และ Carver (1980) ที่ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีระบบการควบคุมและตรวจสอบที่เป็นระบบ

สำหรับการบริหารการบัญชีที่มีความต้องการจำเป็นในลำดับถัดมา แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังมีข้อจำกัดในการพัฒนาระบบบัญชีให้ทันสมัยและเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำและรายงานข้อมูลทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน อุตตะมา (2564) ที่พบว่า การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานบัญชีและการเงินจะช่วยลดความซับซ้อน เพิ่มความถูกต้องรวดเร็ว และส่งผลให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขณะที่ด้านการจัดสรรงบประมาณและการบริหารการเงินมีความต้องการจำเป็นต่ำ สะท้อนให้เห็นว่าระบบการดำเนินงานในด้านดังกล่าวมีความเข้มแข็งและเป็นไปตามระเบียบอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิชากร ใช้บางยาง (2566) ที่พบว่า การปฏิบัติงานด้านการจัดสรรงบประมาณและการเงินที่มีระบบการกำกับติดตามตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด ช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารการเงินที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) เท่ากับ .000 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกันอย่างมาก แสดงถึงความเข้มแข็งของระบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติตามระเบียบทางการเงินของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ที่มีความสมบูรณ์เกือบทุกรายการจนไม่มีช่องว่างที่ต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วนเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

2. แนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงบประมาณที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 ด้าน โดยเน้นการมี ส่วนร่วม ความโปร่งใส และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าแนวทางดังกล่าวเป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านบุคลากรและความซับซ้อนของระเบียบทางการเงิน

โดยเฉพาะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณและการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ จะช่วยให้การวางแผนงบประมาณมีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น ขณะที่การพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแบบต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารบัญชีและพัสดุ จะช่วยลดความผิดพลาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูล

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ Sherwood (1954) และ Lunenburg (2010) ที่เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดผลลัพธ์สูงสุด รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ สวัสดิ์อุบล (2564) ที่พบว่ากระบวนการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้องและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนและตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

3. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

ผลการประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แนวทางการบริหารงบประมาณมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาแนวทางดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และการสังเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการงบประมาณ รวมทั้งสอดรับกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่เน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชลพงษ์ ทองอุดม (2564) ที่เน้นความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ควรนำแนวทางการบริหารงบประมาณที่ได้จากการวิจัยไปเป็นกรอบแนวทางเชิงนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัด โดยมุ่งเน้นในด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ และด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมวัฒนธรรมการบริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และตัวแทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริง

3. สถานศึกษาควรเร่งพัฒนาระบบสารสนเทศทางการเงิน บัญชี และพัสดุ ให้เป็นระบบดิจิทัลที่เชื่อมโยงข้อมูลกันอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ความแม่นยำ และความโปร่งใสตรวจสอบได้

4. สถานศึกษาควรพัฒนาระบบทะเบียนพัสดุและทรัพย์สินให้เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบ e-GP อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สถานศึกษาควรนำดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ที่ได้จากงานวิจัยนี้ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization) ของโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงไปสู่จุดที่วิกฤตหรือต้องการพัฒนามากที่สุดก่อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุหรือตัวแปรเชิงพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อสร้างแบบจำลองในการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนา (R&D) รูปแบบการบริหารงบประมาณมุ่งเน้นผลงานที่บูรณาการกับเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และติดตามประเมินผลลัพธ์เชิงประจักษ์ในระยะยาว

3. ควรศึกษาเชิงลึกหรือถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ในระดับดีเยี่ยม เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณให้แก่สถานศึกษาอื่นในสังกัดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **คู่มือการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ของกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ: กลุ่มขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง.

ชลพงษ์ ทองอุดม. (2564). **แนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา).** มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ทิชากร ใช้บางยาง. (2566). **การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

นันทวัน อุตตะมา. (2564). **การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2563). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรพรรณ ประดับศรี. (2565). **แนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).** มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561. (2561, 17 กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 135 ตอนที่ 90 ก. หน้า 1-25.

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562. (2562, 22 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 136 ตอนพิเศษ 118 ง. หน้า 1-17.

วรวิทย์ สวัสดิ์อุบล. (2564). **การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **แนวทางการดำเนินงานการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้แก่คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2564-2565).** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี. (2567). **แผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.** ปทุมธานี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2568). **นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569.** กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Lunenburg, F. C. (2010). The principal and the school budget. **National Forum of Educational Administration and Supervision Journal.** 27(4): 1-19.

Sergiovanni, T. J., & Carver, F. D. (1980). **The new school executive: A theory of administration.** New York: Harper & Row.

Sherwood, F. P. (1954). Performance budgeting: Its role in central management. **Public Management.** 36(8): 173-176.